

Stillerommet

*Bikkja bit og ormen sting
og stuten stend og stangar:
der slepp ingjen yver Gjallarbrui,
som feller domane vrange.*

Fra Draumkvedet

Etter bortføringen fra det store, lyse tremannsrommet ble jeg trillet nedover korridoren. Snart svingte sengen inn i en liten gang og videre inn i et stille, grønt rom hvor den ble snudd så jeg lå med hodet mot veggen. Det var som om Radiumhospitalet hadde åpnet en parallell dimensjon, en romkapsel innvendig kledd med plysj, en boble i det ytre rom. Borte var skrikende tv, maskinsumming og menneskelatter. Jeg nøt ensomheten helt til jeg ble var en lavmælt og putrende snorking bak det grønne forhenget. Så døde jeg av.

Neste morgen – eller var det samme kveld? – så jeg ham for første gang: Han romsterte først litt bak forhenget og kom siden ut på gulvet. Han hadde et langt og smalt ansikt og var antagelig rundt femti år, kledd i en blåstripet slåbrok. Mannen gikk raskt forbi sengen min mot døren og så ikke på meg, men stirret ned i gulvet som om han ønsket å unngå meg. Jeg fulgte ham med øynene og fikk

et glimt av to bleke pipestilker av noen legger som rakk å lande i et par rutete tøfler før de forsvant ut gjennom døren.

I våken tilstand ble jeg oppmerksom på flere detaljer i rommet. Det var avlangt med et vindu i kortenden. Vegger og tak var pent pusset opp, og med dempet belysning og grønne tekstiler virket rommet beroligende. Det passet meg. I tillegg til sengen jeg lå i, var det enda en seng nærmere vinduet. Det var ikke mer enn meteren mellom dem. For å gi oss litt privatliv var det et forheng som løp på langs mellom beboerne. Forhenget ble kontrollert av den som ville være skjermet, og det ville han som lå ytterst. Dermed stengte han meg helt ute fra dagslyset.

Så vi levde på hver vår side av tekstilen. Når vi en sjelden gang så hverandre nikket vi kort hvis vi måtte, men det mest komfortable var ikke å se opp, eller holde øynene lukket hvis vi hvilte. Sånn levde vi våre klart atskilte, parallelle liv, fjernt, men også veldig intimt, da hvert sukk og hark høres høylytt, som om vi lå i en ekteseng.

Ved enden av sengene, på veggen mellom oss, hang det en tv. Den kunne svinges på et kuleledd. Hvis den var stilt rett ut, kunne begge to se på den, og var den svingt til den ene siden, var det bare en av oss som så. Naboen hadde forspranget her. Rutinert tok han frem fjernkontrollen og skrudde på tv-en.

Fra min seng så jeg ikke skjermen, bare det flimrende gjenskinnet, og hørte en skrallende lyd. Da kom naboen min plutselig på at også jeg var i rommet, dro forhenget til side og mimet spørrende om også jeg ville se på tv. Da jeg ristet på hodet så han lettet ut, trakk forhenget mellom oss og skrudde opp lyden. Så var boksen i gang.

På stillerommet var det ikke sportssendinger som kom ut, men en ustoppelig skravling, bare avbrutt av bølger av høylytt latter. Jeg måtte innse at det nye nabolaget mitt var hekta på komiserier. Var jeg kommet fra asken til ilden? Jeg hadde knapt krefter til

å protestere og tenkte at det kunne jo vært verre. Han kunne vært hekta på uendelige, dramatiske krigsreportasjer som presset dystre bilder inn i skallen, eller på hulkende sosialpornografi som bretter ut alle posørene som påberoper seg en offerrolle.

Når det først skulle være hjernedød underholdning, var komiseriene selve glasuren på kaken der de rullet av sted uten overraskelser, rytmisk repeterende og vekslende mellom korte replikker og lattersalver. Kvakk kvakk og en kjapp setning, så kvakk kvakk igjen. Kom man til en følelse, ble det markert av et par strykere, før det ble mumlet og kvekket videre i den søvnige ettermiddagen.

Omkring en gang i timen forlot naboen sengen og tv-en. Det var det samme mønsteret som gjentok seg: Først satte han sine pinnetynne legger ned på gulvet og lot dem smette ned i tøflene. Kort tid etter svingte han frem fra forhenget og subbet forbi meg og ut. Så ble han borte i et tidsrom som tilsvarte to sigaretter, men jeg kjente ikke noe tobakksblaff når han kom inn, og spurte aldri hva han gjorde der ute. På plass i sengen igjen skyndte han seg å skru på tv-en, og spetakkelet var i gang igjen.

Jeg lå i sengen og kunne ikke flykte, så jeg forsøkte å tenke på alt annet. Jeg forsøkte å innbille meg at jeg lå i en sovevogn på NSB og at det var lyden av hjul mot skinnene som dunket, og at hviningen skyldtes at vi kom inn i en tunnel. Da bildet sprakk, forsøkte jeg å folde puten rundt ørene og dykke ned under dyna, men jeg måtte snart opp etter frisk luft. Utpå kvelden klarte jeg ikke å holde meg lenger. Tålmodighetens tynne hinne brast i hodet.

– Går det an å få litt ro her? hørte jeg min egen hese stemme rope ut.

Brått ble det helt stille bak forhenget, en stillhet som varte ut-over kvelden. Jeg lurte på hva det var som hadde skjedd. Kanskje han ble skremt? Burde jeg snakke med ham? Men jeg orket ikke å følge opp saken og falt i dyp søvn. Da jeg våknet igjen var mørket

falt på, og jeg kunne se at det flimret blått bak forhenget. Da skjønnte jeg det. Han så på seriene med lyden av. Den lydløse skrallingen gjorde meg urolig.

Det var som om han hadde lest tankene mine bak forhenget, for plutselig stakk han hodet ut og så på meg.

– Hei, sa han med litt slepende og saktmodig stemme. – Du får ha meg unnskyldt, men jeg klarer ikke å sove om natten, så jeg må ha tv-en på. Jeg håper ikke bildene og lyset plager deg, sa han og så på meg med triste øyne. Jeg kunne ikke få meg til å ta fra ham hans eneste nattlige trøst, mumlet «neida» og trakk dyna over hodet.

En dag hørte jeg en ukjent lyd bak forhenget. Det var naboen som snakket, og det hørtes ut som en telefonsamtale.

– Hei Mette, det er Kjell, sa han først, og så ble det en pause der jeg antar Mette sa noe til ham.

– Nei, jeg ville ikke noe spesielt, sa han avvæpnende. – Bare si at jeg er sjuk ... Neida, du behøver ikke å komme hit ... men nå går det nedover, og legen sier jeg ikke har lenge igjen, så ... Jaja, jeg ville bare si ha det ... så får du ha det bra, du også.

Jeg ble liggende og fordøye informasjonen. Etter hva jeg kunne høre, het min nye romkamerat Kjell, og mente at han lå for døden. Jeg går ut fra at han faktisk var døende og at det ikke var et sjekketriks han brukte for å få tak i damer over telefonen. Så gikk det opp for meg at jeg hadde havnet på dødens venteværelse. Selv om ingen hadde antydning at jeg skulle være så syk. De hadde vel ikke noe annet sted å legge meg. Da gikk det et stikk av dårlig samvittighet gjennom meg. Det var som om den kraftløse mannen ba for resten av sitt liv, og hans siste ønske var å se uforstyrret på tv. Da var det lumpent å ta fra ham lyden.

Jeg ville komme ham i møte. Neste dag ba jeg Kristin om å ta med et sett hodetelefoner fra kontorskuffen min. Jeg hadde noen

med ekstra lang skjoteledning liggende, som Kjell kunne få. Da hun kom, gikk hun bort til ham.

– Jeg skal hilse fra Haakon som ligger ved siden av deg og si at du kan bruke disse, så du kan se på tv med lyd hele natten.

Han ble visst tatt på sengen, for han stotret bare ut et «tak» bak forhenget. Neste gang han passerte med de tynne leggene, stanset han for første gang og så ordentlig på meg.

– Takk. Det var veldig snilt av deg, sa han.

Utover det levde han et taust liv bak forhenget, inntil en dag han fikk besøk.

Allerede fra morgenen var det tydelig at noe var i ferd med å skje. Han puslet rundt og nynet bak forhenget. Midt på dagen gikk døren opp, og en stor, tykk mann med rødblondt hår stormet forbi og inn til Kjells seng.

– Åhhh! utbrøt han og peste. – Du Kjell, du veit ikke hvor langt det er å reise hit! sa han da han fikk igjen pusten. – Først var det bussen til stasjonen som var forsinka, og så toget som var fullt, og så var det trikk opp til Ring 3, og så en buss bortover hit. Det tok en evighet! Men her er jeg, og jeg tok med noen blomster, og noen druer, hvis du har lyst på dem, nærmest ropte kameraten med blid og lys stemme.

– Å, jaaa, humret Kjell. – Nå ja, da så.

Kompisene pludret om naboer og kjente og været og høl i veiene og Volvoen som ikke ville gå. Etter en stund kom de til det vanskelige.

– Men hvordan står det til med deg, egentlig?

– Tja, sa Kjell og dro på det, som om han var redd for å ødelegge den hyggelige stemningen. – Det går vel ikke så bra. Da jeg ble lagt inn igjen, sa legen at spredninga var kommet for langt og at jeg nok ikke har lenge igjen.

Det ble stille bak forhenget. Jeg så for meg at kameraten ble rød i ansiktet. Jeg hørte han hikstet inn luft som om han hyperventilerte.

– Faen asså! Ja, hælvetet heller, pokker ta deg, Kjell. Det er da for jævlig! ropte han nesten i fistel. – Ja, hadde jeg visst dette, skulle jeg kommet før. Men nei som faen om jeg visste det!

– Nå, det gjorde vel ikke noe, mumlet Kjell. – Det er da fint at du kom.

Deretter dreide samtalen fra det åndelige i livet til det jordiske.

– Jeg fant regningene dine i postkassa, sa kameraten. – Tok dem med hit som du ba meg om. Og da jeg lette etter klærne du skulle ha, fikk jeg øye på fiskestanga. Du veit, den fine fluestanga di som står inne i skapet. Så tenkte jeg at en sånn har jeg aldri fått meg, og derfor lurte jeg på ... Kameraten til Kjell lette etter ordene. – Ja, altså jeg lurte på om ikke jeg kunne få den, når du ... ja, når du du...?

– Det skal jeg tenke på, for du er jo min beste venn, sa Kjell.

Resten av dagen var det enda mer stille bak forhenget. Bare et blått flimmer vitnet om liv.